

เฉลยปัญหาทดสอบด้วยตนเองชุดที่ 13

บริษัท วิชาดา จำกัด
 กระดาษทำการแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2527

	ยอดเปลี่ยนแปลง		ยอดปรับปรุง	
	Dr	Cr	Dr	Cr
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	230,000	-		
บัญชีประเภทไม่หมุนเวียน :-				
เงินลงทุนหุ้นสามัญ-บริษัทอยู่เจริญ จำกัด		78,000	(1) 78,000	-
เงินลงทุนหุ้นสามัญ-บริษัทเสริมจิต จำกัด	222,600	-		(2) 222,600
นิมิตสิทธิ	14,000	-	(7) 6,000	-
เครื่องจักร	118,000	-	(8) 44,000	(8) 162,000
ค่าเสื่อมสะสม-เครื่องจักร		68,000		(6) 3,000
หุ้นบริมสิทธิ		14,000	(2) 14,000	-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบริมสิทธิ		7,000	(2) 7,000	-
หุ้นสามัญ		104,000	(2) 48,000	-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		20,800	(4) 56,000	-
สำรองเพื่อเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น			(2) 9,600	-
สำรองเพื่อเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น		170,000	(4) 11,200	-
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น		122,800	(3) 170,000	-
	584,600	-	584,600	-
รายละเอียดกำไรสะสม :-				(1) 26,000
กำไรสุทธิ (750,400 - 2,400 - 26,000)		722,000	(7) 6,000	-
เงินปันผลหุ้นสามัญ	67,200	-	(8) 2,400	-
ตัดสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น	170,000	-	(4) 67,200	-
เงินสดปันผล - หุ้นบริมสิทธิ	72,000	-	(3) 170,000	-
- หุ้นสามัญ	290,000	-		
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	122,800	-		
	722,000	-	722,000	-
ทุนทรัพย์ได้มา :-				
จากการขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ - บริษัทอยู่เจริญ จำกัด				(1) 52,000
รวมทุนทรัพย์ได้มาจากการดำเนินงาน				
รวมทุนทรัพย์ได้มาทั้งสิ้น				
ทุนทรัพย์ใช้ไป :-				
ซื้อเงินลงทุนหุ้นสามัญ - บริษัท เสริมจิต จำกัด			(2) 144,000	-
ซ่อมแซมเครื่องจักร			(6) 30,000	-
แลกเปลี่ยนเครื่องจักร			(8) 155,600	-
รวมทุนทรัพย์ใช้ไปทั้งสิ้น				
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				

บริษัท วิชชดา จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2527

ทุนทรัพย์ได้มา :-

จากการดำเนินงาน :-

กำไรสุทธิ	756,400	
ค่าเสื่อมเครื่องจักร	<u>133,200</u>	889,600

จากแหล่งอื่น :-

ขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัท อยู่เจริญ จำกัด		<u>52,000</u>
--	--	---------------

∴ รวมทุนทรัพย์ได้มาทั้งสิ้น 941,600

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

ซื้อนิมิตร์สิทธิ	2,000	
จ่ายเงินสดปันผล-หุ้นบริมสิทธิ	72,000	
-หุ้นสามัญ	<u>290,000</u>	362,000
ซื้อเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัท เสริมจิต		144,000
ซ่อมแซมเครื่องจักร		3,000
แลกเปลี่ยนเครื่องจักร	<u>155,600</u>	<u>711,600</u>

∴ เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 230,000

ปรับปรุง (5)	<table style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%;">จ่ายเงินปันผล โดยให้หุ้นบริมสิทธิ</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">72,000,</td> <td style="width: 50%;">หุ้นสามัญ</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">290,000</td> </tr> <tr> <td>Dr กำไรสะสม</td> <td style="text-align: right;">362,000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Cr เงินสดปันผล - หุ้นบริมสิทธิ</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">72,000</td> </tr> <tr> <td>Cr เงินสดปันผล - หุ้นสามัญ</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">290,000</td> </tr> </table>	จ่ายเงินปันผล โดยให้หุ้นบริมสิทธิ	72,000,	หุ้นสามัญ	290,000	Dr กำไรสะสม	362,000			Cr เงินสดปันผล - หุ้นบริมสิทธิ			72,000	Cr เงินสดปันผล - หุ้นสามัญ			290,000
จ่ายเงินปันผล โดยให้หุ้นบริมสิทธิ	72,000,	หุ้นสามัญ	290,000														
Dr กำไรสะสม	362,000																
Cr เงินสดปันผล - หุ้นบริมสิทธิ			72,000														
Cr เงินสดปันผล - หุ้นสามัญ			290,000														

ทุนทรัพย์ใช้ไป (ยื่นยอดได้เลย)

ซ่อมเครื่องจักร

ปรับปรุง (6)	<table style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%;">เดิม Dr ค่าเสื่อมสะสม - เครื่องจักร</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">30,000</td> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>Reverse</td> <td></td> <td style="text-align: right;">Cr เงินสด</td> <td style="text-align: right;">30,000</td> </tr> </table>	เดิม Dr ค่าเสื่อมสะสม - เครื่องจักร	30,000			Reverse		Cr เงินสด	30,000
เดิม Dr ค่าเสื่อมสะสม - เครื่องจักร	30,000								
Reverse		Cr เงินสด	30,000						

ทุนทรัพย์ใช้ไป ในการซ่อมแซมเครื่องจักร 30,000

Cr ค่าเสื่อมสะสมเครื่องจักร 30,000

ปรับปรุง (7)	{	นิมิตรสิทธิตัดบัญชี		
Reverse	{	เดิม Dr กำไรและขาดทุน (นิมิตรสิทธิตัดบัญชี)	6,000	
		Cr นิมิตรสิทธิ		6,000

นิมิตรสิทธิ 6,000

นิมิตรสิทธิตัดบัญชี 6,000

ปรับปรุง ดูรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม

ขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัทอยู่เจริญ จำกัด

Reverse	{	เดิม Dr เงินสด	52,000	
ปรับปรุง		Dr ขาดทุนจากขายเงินลงทุน	26,000	
		บริษัทอยู่เจริญ จำกัด		
		Cr เงินลงทุนหุ้นสามัญ		
		บริษัทอยู่เจริญ จำกัด		78,000

เงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัท อยู่เจริญ จำกัด 78,000

Cr ขาดทุนจากขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัท อยู่เจริญ จำกัด 26,000

Cr ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ บ.อยู่เจริญ 52,000

ซื้อหุ้นสามัญบริษัท เสริมจิต

ปรับปรุง (2)	{	เดิม Dr เงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัทเสริมจิต	222,600	
Reverse		Cr หุ้นบุริมสิทธิ	14,000	
		Cr ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	7,000	
		Cr ทุนหุ้นสามัญ	48,000	
		Cr ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	9,600	
		Cr เงินสด & ตัวจ่าย	144,000	
		(72,000) + (72,000)		

หุ้นบุริมสิทธิ 14,000

ทุนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ 7,000

ทุนหุ้นสามัญ 48,000

ทุนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ 9,600

ทุนทรัพย์ใช้ไป - ชื่อเงิน 144,000

ทุนหุ้นสามัญ บ.เสริมจิต

เงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัท เสริมจิต 222,600

ตั้งสำรองเพื่อค่าเสียหาย

ปรับปรุง (3)	{ <table border="0"> <tr> <td>เดิม</td> <td>Dr</td> <td>กำไรสะสม</td> <td>170,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Cr</td> <td>สำรองเพื่อค่าเสียหาย</td> <td>170,000</td> </tr> </table>	เดิม	Dr	กำไรสะสม	170,000				Cr	สำรองเพื่อค่าเสียหาย	170,000
เดิม		Dr	กำไรสะสม	170,000							
		Cr	สำรองเพื่อค่าเสียหาย	170,000							
Reverse											
สำรองเพื่อค่าเสียหายอันอาจเกิดขึ้น			170,000								
เงินกำไรสะสม			170,000								

จ่ายหุ้นปันผล

ปรับปรุง (4)	{ <table border="0"> <tr> <td>เดิม</td> <td>Dr</td> <td>กำไรสะสม</td> <td>67,200</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Cr</td> <td>หุ้นสามัญ</td> <td>56,000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Cr</td> <td>ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ</td> <td>11,200</td> </tr> </table>	เดิม	Dr	กำไรสะสม	67,200				Cr	หุ้นสามัญ	56,000			Cr	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	11,200
เดิม		Dr	กำไรสะสม	67,200												
		Cr	หุ้นสามัญ	56,000												
		Cr	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	11,200												
Reverse																
สามัญ 56,000																
เกินมูลค่าหุ้นสามัญ			11,200													
กำไรสะสม			67,200													

เอาเครื่องจักรเก่าไปแลกเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ และจ่ายเงินเพิ่มเติม

ปรับปรุง (8)	{ <table border="0"> <tr> <td>เดิม</td> <td>Dr</td> <td>เครื่องจักรใหม่</td> <td>162,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Dr</td> <td>ค่าเสื่อมสะสม-เครื่องจักรเก่า</td> <td>35,200</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Dr</td> <td>ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเครื่องจักร</td> <td>2,400</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Cr</td> <td>เครื่องจักรเก่า</td> <td>44,000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Cr</td> <td>เงินสด</td> <td>155,600</td> </tr> </table>	เดิม	Dr	เครื่องจักรใหม่	162,000				Dr	ค่าเสื่อมสะสม-เครื่องจักรเก่า	35,200			Dr	ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเครื่องจักร	2,400			Cr	เครื่องจักรเก่า	44,000			Cr	เงินสด	155,600
เดิม		Dr	เครื่องจักรใหม่	162,000																						
			Dr	ค่าเสื่อมสะสม-เครื่องจักรเก่า	35,200																					
			Dr	ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเครื่องจักร	2,400																					
			Cr	เครื่องจักรเก่า	44,000																					
		Cr	เงินสด	155,600																						
Dr	ทุนทรัพย์ใช้ไปแลกเปลี่ยนเครื่องจักร	155,600																								
Dr	เครื่องจักรเก่า	44,000																								
	Cr	เครื่องจักรใหม่	162,000																							
	Cr	ค่าเสื่อมสะสม-เครื่องจักรเก่า	35,200																							
	Cr	ขาดทุนจากแลกเปลี่ยนเครื่องจักร	2,400																							

เฉลยข้อ 2 ถ้าปริมาณขายเพิ่มขึ้น 10%

- (1) ผลแตกต่างในราคาขาย = (ปริมาณขายปี 27 ถือเป็นราคาฐานปี 27) -
(ปริมาณขายปี 27 ถือเป็นราคาขาย ปี 26)

บทย่อย 1

ถ้าปริมาณขายปี 26 ถือเป็นราคาขายปี 26 = 100 ปริมาณขายปี 27 ถือเป็นราคาขาย
ปี 26 = 110
ถ้าปริมาณขายปี 26 ถือเป็นราคาขายปี 26 = 100
ปริมาณขายปี 27 ถือเป็นราคาขายปี 26 = 110

$$\begin{aligned} \text{ถ้าปริมาณขายปี 26 ถึงเกณฑ์ราคาขายปี 26} &= 400,000 \\ \text{ปริมาณขายปี 27 ถึงเกณฑ์ราคาขายปี 26} &= \frac{110 \times 400,000}{100} \\ &= 440,000 \quad \text{บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ผลแตกต่างในราคาขาย} &= 500,000 - 440,000 \\ \therefore \text{ราคาขายปี 27 เพิ่มจากปี 26} &= 60,000 \quad \text{บาท} \\ \text{อัตรารายปี 27 เพิ่มจากปี 26} &= \frac{60,000 \times 100}{440,000} = 13.64 \% \end{aligned}$$

งบย่อ 2

$$\begin{aligned} \text{ถ้าปริมาณขายปี 26 ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 26} &= 100 \\ \text{ปริมาณขายปี 27 ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 26} &= 110 \\ \text{ถ้าปริมาณขายปี 26 ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 26} &= 240,000 \\ \text{ปริมาณขายปี 27 ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 26} &= \frac{110 \times 240,000}{100} \\ &= 264,000 \quad \text{บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ผลแตกต่างต้นทุน} &= \text{ปริมาณขายปี 27 ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 27} - \text{ปริมาณปี 27} \\ &\quad \text{ถึงเกณฑ์ต้นทุนปี 26} \\ &= 320,000 - 264,000 \\ &= 56,000 \quad \text{บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรสุทธิปี 27 เพิ่มจากปี 26} &= \frac{56,000 \times 100}{264,000} \\ &= 22.21 \% \end{aligned}$$

เฉลย ข้อ 2.

บริษัท สุริยา จำกัด

งบบัญชีแสดงถึงสาเหตุที่ทำให้กำไรสุทธิปี 2527 ลดลง

กำไรสุทธิปี 2527	21,200
กำไรสุทธิปี 2526	<u>22,400</u>
$\therefore$ กำไรสุทธิ ลดลง	<u>1,200</u>

สาเหตุของการลดลงของกำไรสุทธิ :-

1. กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น เนื่องจาก :-

1.1 ปริมาณขายเพิ่มขึ้น

ปริมาณขายปี 27 ถือเกณฑ์ราคาขายปี 26 (งบย่อ. 1) 440,000

ปริมาณขายปี 26 ถือเกณฑ์ราคาขายปี 26 400,000

40,000

คูณอัตรากำไรขั้นต้นปี 26 $(\frac{160,000}{400,000} = 4)$ = 16,000

1.2 การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น

(ก) การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย

ปริมาณขายปี 27 ถือเกณฑ์ราคาขายปี 27 500,000

ปริมาณขายปี 27 ถือเกณฑ์ราคาขายปี 26 440,000 60,000

(งบย่อ 1)

(ข) การเปลี่ยนแปลงในต้นทุน

ปริมาณขายปี 27 ถือเกณฑ์ต้นทุนปี 27 320,000

ปริมาณขายปี 27 ถือเกณฑ์ต้นทุนปี 26 264,000 (56,000)

∴ กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น

20,000

2. ค่าใช้จ่ายดำเนินงานเปลี่ยนแปลง :-

ค่าโฆษณาตลอด ทำให้กำไรเพิ่ม 800

เงินเดือนค่านายหน้าเพิ่มขึ้น ทำให้กำไรลด (16,000)

ค่าขนส่งเพิ่ม ทำให้กำไรลด (2,000)

ค่าใช้จ่ายในการขายอื่น ๆ เพิ่มทำให้กำไรลด (2,000)

วัสดุสำนักงานเพิ่ม ทำให้กำไรลด (800)

เงินเดือนสำนักงานไม่เปลี่ยนแปลงก็ไม่กระทบกำไรสุทธิ

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่ม ทำให้กำไรลด (2,000)

3. รายได้อื่น ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้กำไรเพิ่ม

300

∴ กำไรสุทธิลดลง

1,200

พิมพ์ที่ บริษัท ประชาชน จำกัด 35 ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
โทร. 234-2062, 234-2860, 235-0389 แฟกซ์ 238-1074 นายนิรันดร์ เหวระกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
วันสิ้นสุดสัญญา 13 กันยายน 2536